

Första Maj-tal 2012

Vänner, mötesdeltagare!

Första Maj - arbetarrörelsens dag. En dag för fred, rättvisa, solidaritet och värme. Årets rödaste dag.

För 25 år sedan återuppstod Vänsterpartiet Trelleborg efter några år i dvala. Och för 20 år sedan hade vi vårt första stapplande Första maj-möte här på Olof Palmes plats. Vi har i de lokala talen genom åren tagit upp frågor om demokrati, insyn och delaktighet, om anti-rasism, om solidaritet med svaga och utsatta grupper, om jämställdhet mellan könen, om behovet av en generell offentligt finansierad välfärd, om miljöfrågor.

Ett ständigt återkommande tema har varit den planlöshet som råder i kommunen. Forskare har förvånats och revisorer har riktat kritik kring det faktum att även om frågor blir beslutade i Trelleborgs kommun så är det långt ifrån säkert att de genomförs.

Detta gäller så klart inte bara beslut som bygger på förslag som vi har väckt, men jag ska ta några sådana exempel. Vänsterpartiet fanns med i kommunfullmäktige under perioden 1998 till 2006 och vi var flitiga motionärer under den tiden. De senaste åren har vi istället utnyttjat den möjlighet vi själv tog initiativ till, nämligen att lägga medborgarförslag.

Vår motion om miljömål fick redan 2003 till svar att detta arbete var i full gång, men i den mån det någonsin har pågått något arbete kring detta så har det i varje fall inte lett fram till något resultat.

På Första maj-mötet 2007 postade jag ett medborförslag om att Trelleborgs kommun skulle ansluta sig till den Europeiska koalitionen av städer mot rasism. En koalition av städer och kommuner som har ställt sig bakom en gemensam deklaration. I denna sägs att de är övertygade om att rasistiska och diskriminerande ideologier, attityder och handlingar som riktar sig mot vissa kategorier medborgare och invånare utgör ett allvarligt hot mot jämlikhet, ömsesidig tolerans, fred, säkerhet och socialt sammanhang i kommunen. För att motverka detta har man då slutit sig samman i denna koalition.

På kommunfullmäktiges möte ett år senare fick kommunstyrelsen i uppdrag att följa hur samarbetet inom den europeiska koalitionen av städer mot rasism utvecklas och på vilket sätt Trelleborgs kommun skulle kunna medverka i koalitionen och vilka resurser som krävs för ett medlemskap samt att därefter återkomma till kommunfullmäktige för beslut senast i december 2009. Den tidpunkten har nu passerats med mer än två år, men ännu har inget hänt. Frågan tycks inte ha högsta prioritet om man så säger.

Efter ett annat förslag från vår sida beslöt ett sänär som på Sverigedemokraterna enigt kommunfullmäktige att protokoll från nämnder och kommunala bolag skulle publiceras på kommunens hemsida. Trots beslutet har inte heller detta förverkligats fullt ut.

Beslutet om oidentifierade ansökningshandlingar för att förhindra diskriminering vid tillsättande av tjänster är ytterligare ett exempel på beslut som har runnit ut i sanden. I grunden är allt detta naturligtvis oacceptabelt, demokratiskt fattade beslut ska så klart förverkligas.

Nåväl, vissa saker genomförs trots allt i kommunen. Så har t ex privatiseringar eller snarare kommersialiseringar vunnit insteg.

Carema Care har på olika orter fått välförtjänt kritik för sitt sätt att sköta äldreomsorg. I Trelleborg är man inte lika kritisk. Carema Care tog över Tappan 2010 och har nu i dagarna fått förlängt förtroende till 2015. När kritikstormen var som värst meddelade kommunen att man hade fullt förtroende och såg ingen anledning att göra ytterligare verksamhetsuppföljningar.

Samtidigt kunde man i en insändare i Trelleborgs Allehanda läsa hur en anhörig till en vårdtagare beskrev situationen: "En bra fungerande verksamhet har raserats – kvalitet och omsorg är ett minne blott. Borta är kravet att personalen och de boende ska "känna" varandra, vilket är viktigt för dementa, borta är kunskapen om de önskemål den dementa och de anhöriga har, borta är arbetsglädjen och en god arbetsmiljö. Min svärmor har trillat och slagit sig allvarligt flera gånger – för lite personal på så många vårdbehövande. Det säger sig själv, det är människor som arbetar med människor. I denna typ av verksamhet behövs personal! Vårdbolaget, i detta fallet Carema, drog på mindre än en månad in fyra tjänster!"

Två helt olika bilder. Och hade verksamheten fortsatt varit kommunal hade vi haft en insyn, en kunskap om hur verksamheten fungerade och en demokratisk möjlighet att utkräva ett ansvar.

Kunskapsskolan etablerades i Trelleborg 2007 ivrigt påskyndade av den borgerliga majoriteten som t o m har valt att sponsra dem trots att det så klart innebär en utarmning av de resurser som satsas i den egna kommunala verksamheten. Från hösten sker en utökning genom att Kunskapsskolan även startar årskurs fyra och fem. Bildningsförvaltningen gjorde bedömningen att det skulle få stora negativa konsekvenser för framförallt Liljeborgsskolan samt att det riskerade att öka segregeringen. Trots detta är bildningsnämnden positiv till utökningen. "Vi gör bedömningen att fördelarna överväger" säger den moderate nämndsordföranden Lars Mikkela. Den borgerliga majoritetens förkärlek för privata verksamheter tycks alltså leda till att kommunala alternativ får stå åt sidan, stora negativa konsekvenser i den egna verksamheten blir inte så viktiga när privatiseringar är det överordnade målet.

Ytterligare en friskola, Praktiska Sverige AB, har nu ansökt om att få etablera sig i Trelleborg. Än en gång konstaterar förvaltningen att en etablering innebär att kommunens ekonomi skulle bli lidande. Trots detta väddar Bildningsnämnden till Skolinspektionen om att de ska prioritera elevernas valfrihet. Inom parentes kan man notera att Praktiska Sverige AB i det senaste bokslutet på en omsättning på 480 mkr kunde notera en vinst på 57 mkr. Vinster som hämtas ur kommunala skolbudgetar. Att privata företag har ett vinstintresse är inget konstigt. Däremot kan och bör det ifrågasättas om vinstmaximering verkligen är en lämplig drivkraft för att utveckla vård, skola och omsorg. Den offentliga verksamheten kan och bör ha andra mål. Men det förutsätter att den inte utarmas av en ohämmad privatiseringsiver. Det förutsätter ett ideologiskt ställningstagande där vård, skola och omsorg tillåts vara en offentlig kärnverksamhet med uppgift att styra efter behov och inte efter vinstmarginal. Privatiseringshysterin måste stoppas!

Kristdemokraterna vill som bekant representera det man kallar verklighetens folk. Framgången i det har väl varit blandad. Kanske har man själv inte riktigt koll på vad som är och inte är verklighet. Moderaterna, varken de s k gamla eller nya, har väl å sin sida inte gjort anspråk på att företräda eller ens förstå någon form av verklighet. Då tänker jag inte bara på förre partisekreteraren Arkelstens

fantasifulla berättelser om högerens och moderaternas historia. Nej, jag tänker än mer på den verklighetsbild som socialnämndens ordförande Marianne Ohrlander tycks leva med.

Barnfattigdom finns inte säger hon. Det som finns är oansvariga föräldrar som skaffar för många barn och som slösar bort sina pengar på fel saker. Familjer som lever under små förutsättningar skulle därmed ha sig själv att skylla eftersom situationen är självförvållad. Socialnämndens ordförande har ett ansvar för att hantera frågor med människor i svåra och utsatta situationer. En position där det väl kan vara lämpligt att besitta någon form av empati, en egenskap Marianne Ohrlander i alla fall tycks vara befriad ifrån.

För Vänstern är frågan om alla människors lika värde central och därmed avståndstagandet gentemot rasism och främlingsfientlighet. Genom ett av våra medborgarförslag lyckades vi få till stånd att kommunen till slut och efter mycket tvekan tecknade avtal med Migrationsverket om att ta emot ensamkommande flyktingbarn och det är ju vackert så.

Att minska klyftorna och minska segregationen är nödvändigt. Möjligheter till arbete och sysselsättning är en del i detta. En genomtänkt politik när det gäller bostadsplaneringen är ett annat. Vi har konsekvent drivit linjen att bostadsområden måste skapas utifrån att bostadsutformning och upplåtelseformer blandas. Nu finns chansen att öka på beståndet av attraktiva centralt belägna hyreslägenheter i form av den tomt som finns vid Centralskolan. Det området skulle passa utmärkt för att bygga bostäder där ungdomar kunde ha råd att bo. Det råder stor brist på hyreslägenheter och det är svårt eller omöjligt för ungdomar att kunna köpa en insatslägenhet. Bankerna vägrar att låna ut så länge ungdomarna inte har en fast anställning - och en fast anställning är något som på dagens arbetsmarknad ligger bortom det möjligas gräns för flertalet ungdomar.

Billiga hyreslägenheter förresten? Ja, då måste den straffbeskattning av hyresgästerna i form av en årlig utdelning till kommunen upphöra. Det är orimligt att hyresgästerna ska tyngas med den extra pålaga som en aktieutdelning till ägaren kommunen innebär.

Det långsiktigt hållbara samhället byggs utifrån en god miljö. Och visst ska jag säga några ord om Pågatågstrafik även i år, precis som tidigare år. Kommunen är inte längre motståndare till trafiken, däremot vet man inte riktigt vad man vill, fortfarande diskuteras olika alternativ. 1998, när vi var nya i fullmäktige föreslog vi att kommunen borde ta fram en plan för att genomföra att Pågatågstrafiken skulle komma igång och detta tillsammans med ett ställningstagande för ytterligare en hållplats inom Trelleborgs kommun. Vårt alternativ var en hållplats på öster i närheten av Fagerängen och med anknytning till byarna öster om stan. Eftersom kommunen inte har hunnit sätta ner foten på dessa fjorton år skjuts nu frågan om en andra hållplats på framtiden. Ystad och Simrishamn hann före med Pågatågstrafik - ja t o m lilla Sösdala har nu fått Pågatågstrafik, E6:an har invigts som motorväg, Citytunneln har använts i mer än ett år, Malmö kommun är på gång med en ringlinje vilken i sig riskerar att stjäla en del av den kapacitet som kommer att behövas för Trelleborgstrafiken. Och vi i Trelleborg är i evig väntan. Gångna tiders motsträvighet straffar hårt.

Den borgerliga koalitionen har nu styrt Trelleborg i snart 6 år och räknar vi in den s k "MS Trelleborg"-perioden då moderaterna styrde tillsammans med socialdemokraterna har moderaterna alltså tillhört majoriteten i snart 10 år. Det är i det sammanhanget lite pikant att notera att kommunen dalar i den företagsranking Svenskt näringsliv genomför varje år. Trelleborg ligger nu på 193:e plats av landets 290 kommuner och har bara fyra skånska kommuner efter sig. En annan och

ännu viktigare undersökning kommunerna emellan är den medborgarundersökning som SCB genomför. I en jämförelse med genomsnittet för kommuner i samma storleksklass är betygsindexet statistiskt säkerställt lägre vad gäller arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter, bostäder, kommunikationer, fritidsmöjligheter och trygghet. Faktum är att det enda område där medborgarna betygsätter Trelleborg i samma nivå som andra jämförbara kommuner är det kommersiella utbudet.

Vad ska man då dra för slutsatser av detta missnöje? Man kan i varje fall konstatera att det finns ett stort utrymme för förbättringar och kanske en möjlighet att vrida om kursen till en annan politik. Ur missnöjet kan det ju växa en beslutsamhet om att något annat skulle kunna vara bättre. Frågan är vad vi vill med Trelleborg? Vilket samhälle vill vi bygga - för politiken är här och nu och det är vi själva som skapar den.

Vänsterpartiet har en ideologisk kompass som pekar mot rättvisa och solidaritet. Solidaritet mellan olika grupper. Att minska klyftorna, att ge samma förutsättningar, att främja jämställdheten. Solidaritet i form av delaktighet och demokrati. Solidaritet med kommande generationer genom en bättre miljö. Solidaritet som svar på rasism och främlingsfientlighet. Solidaritet som gör att det finns möjlighet att bibehålla och utveckla skolan, vården och omsorgen utan annat vinstintresse än vinsten av att varje människa behövs och tas till vara. En solidarisk människosyn där det inte finns behov av att sortera människor i vi och dom, där kulturmöten är något positivt och inte ett hot, där människors olika erfarenheter tas tillvara.

Och just detta är väl en vänsteralternativ så gott som något. Där demokratifrågorna är något oerhört centralt. De är samtidigt både målet med och förutsättningen för det politiska arbetet.

Främlingsfientligheten måste bekämpas, rasismen måste stoppas. Det måste finnas ett alternativ till den borgerliga politiken. En politik som värnar den gemensamma välfärden, som gagnar de svaga och utsatta grupperna. En politik som i första hand ser till dem med störst behov - inte till dem med bäst förmåga att formulera sig och ställa krav. En politik där miljöaspekterna tillåts påverka besluten. En politik där insyn och delaktighet förbättras och demokratin utvecklas. En politik där jämställdheten prioriteras. En politik som minskar klyftorna i samhället. En frihetlig, långsiktigt hållbar socialism. En politik som skulle göra Trelleborg lite rödare och mycket bättre.

Mats Sjölin
Vänsterpartiet Trelleborg